

Slovenska univerza
za tretje življenjsko obdobje
e-novice

Univerza za tretje življenjsko obdobje **32** let

Vse dokler se mrači, se tudi dani.
Ivo Andrić

V Žalcu so Bistričane pričakali resda glasno, a ubrano Žalec, Ilirska Bistrica, junij, 2016

V Žalcu so se srečali študenti UTŽO Ilirska Bistrica in UTŽO Žalec. Pihalna godba UTŽO Žalec, ki jo vodi *Marko Repnik*, je pozdravila obiskovalce, resda glasno, a ubrano. UTŽO Žalec, je povedala predsednica *Marija Masnec*, sodeluje na mestnih prireditvah, razstavah, se povezuje z vrtci, šolami, domovi starejših, sodeluje z galerijo Doreta Klemenčiča - Maja in Savinjskih likovnikov. *Breda Šip* je Bistričane povedla po mestu mimo Zotlove kovačije iz 16. st., nekdanje zbirališče protestantov, nato mimo Savinove hiše, rojstne hiše generala in skladatelja Friderika Širca. Ob cerkvi je Park zdravilnih in aromatičnih rastlin. Tedaj ni čudno, da so na UTŽO dejavni tudi na to študijsko temo. Iz časov turških vpadov je ohranjen le eden od štirih obrambnih stolpov, imenovan Kevder, kjer so zdaj vinoteka savinjskih vinogradnikov, etnografska zbirka, prostor za priložnostne razstave. Potep po mestu se je zaključil pod balkonom Bergmanove vile, kjer je sedež UTŽO Žalec. Dr. Rihard Bergmann, zaveden Slovenec, je bil okrožni zdravnik, ugleden meščan in so-pobudnik gasilstva v Žalcu. Bistričani so bili še v presenetljivem Ekomuzeju hmeljarstva in pivovarstva. Če vas po Žalcu vodijo domačini z UTŽO Žalec, pa se mesto z bogato zgodovino razširi vse do Šempetra z rimsko nekropolo, ki je na stari rimski cesti. (Vir: Marica Gaberšnik)

pogovori
z občani letnik 1 | številka 2

Z Emilijo Čebotnik, Matijo Gogola in Jovano Uleković

Spletna revija Pogovori z občani

Na novi univerzi v Dragomeru imajo svojo, s krajani povezano spletno revijo Dragomer, junij, 2016

Nova univerza za tretje življenjsko obdobje v Dragomeru je organizirana kot društvo DVIG za

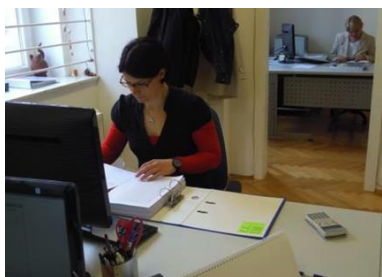
vzajemno izobraževanje generacij. Njeno poslanstvo? Spreminjati lokalno okolje, spodbujati osebno rast starejših, omogočati sodelovanje med generacijami, odzivati/pripravljati se na družbene spremembe. Prebežništvo je družbeno vprašanje, »posledica krutega izkoriščevalskega kapitalizma, križanja mednarodnih interesov«, pravi Slavoj Žizek, pa tudi tega, da tisto, kar je obče, ne zdrži dolgo mirnega sožitja s tistim, kar je zasebno in posebno, kar koristi le manjšemu številu ljudi (Hegel). Univerza je naredila prve korake prav na to temo s predavanji ddr. Verene Vidrih Perko [Dediščina Sirije – Palmira, ljubezen moja](#), Ervina Hladnika Milharčiča [Gledamo iste slike, vidimo popolnoma drugačne stvari](#) in Anice Mikuš Kos o trpljenju in dobroti. *Borka Kucler* je postala mentorica študijskega krožka o prebežništvu. Univerza izdaja tudi spletno revijo Pogovori z občani, kajti od staroselcev in drugih se učimo. Tudi nova univerza, tako kot druge, temelji na študijskih krožkih, obliki neformalnega, demokratičnega, sodelovalnega in skupnega učenja, ki ustreza individualnim in skupnim potrebam. V študijskih krožkih pridobljeno znanje študenti UTŽO podarjajo drugim skupinam, organizacijam v kraju itd.

Več: <http://iold.si/>

Pasji obiskovalci, animirani film in delavnici za otroke z disleksijo **Ljubljana, 28. in 29. junij, 2016**

Na UTŽO Ljubljana sta stekli delavnici proizvodnje animiranega filma za udeležence, otroke z disleksijo, v sodelovanju z Animateko Slon ter Zavodom PET. Otroci so se spoznali s pasjimi obiskovalci, naučili so se pristopiti k psu, kako se obnašati v njegovi navzočnosti, kar je dalo tematsko podlago za ustvarjanje animiranega filma. Nazadnje so izdelali kolaž, like in ozadje in uporabili tehniko stop-motion (slika sledi sliki). Izdelali so animirani film, s katerim drugim otrokom sporočajo, kar so se naučili. Delavnici sta bili v podporo učenju načrtovanja, postavljanja strategij, kar mnogim otrokom z disleksijo povzroča težave. (Vir: Meta Žgur)

Pogled v pisarne sedeža SUTŽO

Kaj boste delali zdaj, ko se študijske skupine ne bodo srečevale? **Ljubljana, junij, julij, avgust 2016**

»Kaj pa boste delali zdaj?« Za študijske skupine in skupnosti so nastopile počitnice, premor. Zanje se bo tisto pravo življenje na UTŽO znova pričelo oktobra in na videz se zdi, kot da do takrat vse zastane. Za sedež in vodstvo UTŽO pa je to nadvse intenzivno obdobje. Srečujejo se s poročanjem animatorjev in mentorjev, pripravo novih programov, preoblikujejo študijske skupine, sprejemajo potencialne in

druge mentorje, vodijo študente v inozemstvo, na Obdonavski festival denimo, pišejo, lektorirajo, oblikujejo publikacije, se srečujejo z odgovornimi na ministrstvih, pišejo projektne predloge, se spopadajo z nelogičnimi zakoni, dopolnjujejo spletno stran, organizirajo poletne dejavnosti, snemajo filme z nacionalno televizijo, pišejo obsežna projektna poročila, se prijavljajo na nova, zaključujejo evropsko knjigo o 13-ih nacionalnih združenjih ali mrežah izobraževanja starejših, pišejo novo knjigo kot podlago izobraževanju starejših, vodijo poletno univerzo itd.

Skupinski portret s punčko

Znanje za begunce

Logatec, junij 2016

Študentke UTŽO Ljubljana, prostovoljke v Azilnem centru v Logatcu, tokrat delujejo kot mentorice beguncem. Učijo jih izdelovati punčke iz cunj, takšne, kot jih same izdelujejo že dolgo. Veliko ustvarjalnosti je potrebne, domišljije tudi, da iz odvečnih krpic nastane takšna punčka. Vsaka je drugačna, vsaka je stvaritev. Begunci in begunke so pristali na učenje in sodelovanje in tako so nastale punčke za razstavo v Mestni hiši. Ko bodo tam opravile svojo nalogo, se bodo punčke preselile v roke begunskih otrok. Begunci, ki so sami prikrajšani za varnost, blagostanje, prijatelje, normalno življenje, razumejo, kaj pomeni, če se lahko učiš, napreduješ, če lahko kaj narediš za druge. To vrača dostojanstvo! Projekt Punčka iz cunj je plod sodelovanja UNICEF in Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. (Vir: Milena Bratun, Metka Janc)

Boris Jenko. Kruh in vino v majolki, 2016. Akril na platnu

Deseti Obdonavski festival in konferenca »Okusi Donave«

Ulm, 8.-10. julij 2016

Na povabilo DANET, mednarodnega združenja za izobraževanje starejših, družbeno participacijo in medgeneracijski dialog, so se študenti UTŽO Ljubljana, ki študirajo novinarstvo (mentorica Neva Železnik) ali slikarstvo (mentorica Duša Jesih), udeležili konference *Okusi Donave* v Ulmu v okviru Obdonavskega festivala. V ta namen so pripravili in predstavili dvojezično publikacijo »Kruh skozi čas. Bread in the Past and Present« in katalog svojih slikarskih del »Slikarski čopič in kruh« ter se srečali s kolegi iz obdonavskih držav.

Več: <http://www.utzo.si/knjiznica/publikacije/>

V društvu prijateljev mladine: kruh za revne

Izšla je dvojezična publikacija Kruh skozi čas. Bread in the past and present Ljubljana, julij 2016

Študijska skupina Novinarstvo je preučila kruh z različnih vidikov (sociološkega, antropološkega, kulinaričnega, agronomskega, političnega itd.) z intervjuji, ki so jih njeni člani opravili o tem brezčasnem živilu. Seznanjajo nas z dejstvom, da se zgodba o dobrem kruhu prične na polju, da je bil kruh nekoč vprašanje družbenega statusa, da je danes znova znak premožnosti ali revščine. Zvemo, da so se naše nakupovalne navade glede kruha spremenile - skrbnejši smo, bolj varčni kot nekoč - pa da so tisti, ki kupujejo kruh, bolj veseli od drugih kupcev, da otroke v šolah navajajo na varčnost pri hrani in kruhu. Kaj kruh pomeni beguncem in tistim, ki so jim v pomoč, kaj tistim, ki se znajdejo sredi ognja pušk, pa tistim revnim, ki prihajajo ponj v Zvezo prijateljev mladine? Kako posušen kruh spremeniti v poslastico, po katerih receptih? To in več boste odkrili v knjigi študentov UTŽO Ljubljana. Publikacijo je uredila Alenka Steindl, oblikovala pa arh. Meta Kutin. Foto: Tatjana Rodošek in drugi. Več: <http://www.utzo.si/knjiznica/publikacije/>

Seznani smo se z Memorandumom Platforme civilne družbe za vseživljenjsko izobraževanje (angl. Lifelong Learning Platform Manifesto)

Možnosti izobraževanja so se razširile, zahvaljujoč razvoju digitalnih tehnologij, a v evropskih izobraževalnih sistemih še zmeraj vladata neenakost in neenaka obravnava ranljivih skupin. Udeležba v izobraževanju odraslih zaostaja že dolga leta: 20 % delovno aktivnega prebivalstva predstavljajo malo izobraženi, slabo pisмени, tisti, ki imajo slabe numerične zmožnosti. Ti odrasli imajo enkrat manj možnosti, da se zaposlijo, da so deležni socialne pomoči, da sodelujejo v demokratičnih procesih. Če je enakost načelo, potem je izobraževanje za Evropo prava naložba! Izobraževalne ustanove naj odprejo svoja vrata, naj se prilagodijo raznolikemu učenju. Gradijo naj trajnostno partnerstvo z vsemi, da odraslim omogočijo, da uberejo sebi na kožo pisane učne poti. Paradigma vseživljenjskega učenja je dokaz, da se učenje nikoli ne ustavi, da poteka v različnih okoljih. Tedaj se spreminjajo načini poučevanja, učenja, ocenjevanja znanja, dela in življenja v skupnosti. Spodbuditi velja učne skupnosti, kjer je izobraževanje cenjeno, kjer oblast izobraževanje spodbuja, kjer ga spodbujajo tudi družine. Več: <https://lplplatform-ac2016.org/building-the-future-of-learning-in-europe/>

Na spletu je dosegljiva nova številka revije Andragoška spoznanja

Andragoška spoznanja so tokrat osredotočena na vprašanje mentorstva. Pisci študij opozarjajo na vpliv okolja na naravo mentorstva. Mladi naj bi bili egoistični, zaljubljeni vase, pretirano samozavestni, a zdi se, da se za to samopodobo skriva klic po odnosih. Učitelji jih vidijo drugače kot mladi vidijo sami sebe. Mladi iz poklicnih šol naj bi bili nedisciplinirani, nevzgojeni itd., a hkrati vse mlade vidimo kot rešitelje družbe v krizi. Mladi se doživljajo kot svobodni, a težava so tradicionalne družbene strukture, ki svobodi nasprotujejo. Mentoriranje skupine s posebnimi potrebami pa poteka drugače kot pri drugih, a tudi tu so v rabi nove tehnologije in umetnostno ustvarjanje. Vse mora biti izrazito individualizirano. Zadnja številka Andragoških spoznanj prinaša tudi nadaljevanje razprave o neoliberalizmu, pa tudi oceno doktorske disertacije Boruta Mikulca, ki jo prispeva Sonja Kump. Mikulc poudari, da je tradicija izobraževanja odraslih pomembna za družbeni, politični in kulturni razvoj in tega pojava tako ni moč reducirati na strokovno-instrumentalne postopke. V izobraževanju odraslih potrebujemo humanistične, družbeno-kritične in emancipatorne vsebine in vizije, potrebujemo evropska izobraževalna omrežja, pa tudi povezovanje izobraževanja odraslih z družbenimi gibanji, mreženjem skupin na lokalni in svetovni ravni itd.

Več: <http://revije.ff.uni-lj.si/AndragoskaSpoznanja>

Jasne misli UTŽO

Georg Wilhelm Hegel

O misli, besedi in mentorjevem glasu, ki naj budi čustva

»Mislimo v besedah in svojih misli se zavemo šele takrat, ko se te izvijajo iz svoje notranje oblike in dobijo novo, zunanjo, takšno, ki natančno odslika tudi najbolj globoko zakopano naravo notranje misli. Toda šele artikuliran glas omogoči, da se notranja misel in njena zunanja podoba povežeta. (...) Res je, da je tisto najgloblje težko izraziti, da se ne da povedati! A to je površna in neutemeljena trditev, kajti tisto, česar ni moč izreči, je v resnici nejasna misel, ki zori. Ta se zjasni šele, ko se poveže z

besedo.« (Hegel, Filozofija duha, 1817). Še več, potrebno je negovati in uporabljati glas. Z glasom se mentor obrača k posamezniku v študijski skupini, kot se v mislih k posamezniku obrača televizijski napovedovalec, medtem ko se politik obrača k množicam, kar vpliva na glas. Glas se hrani z glasom drugega, se prilagaja njegovemu razpoloženju. Glas se prilagaja temi in tistim, ki ga poslušajo. Mentorjev glas naj bo, če je le mogoče, globok, kajti takemu glasu študenti prisluhnejo. Z glasom mentor budi čustva.

Za osvežitev spomina ali kaj je varstveni familiarizem družinskih članov

Dobro je prebrati poročila in lastne komentarje s preteklih konferenc. Nemalokrat so tam zapisane reči, ki pomagajo razumeti in urejati sedanost. Leta 2012 so na neki konferenci Evropske komisije dejali, da so generacije močno povezane med seboj oziroma so-odvisne, kar naj se zrcali tudi v socialno-varstvenih in finančnih politikah. Za varstvo otrok se v veliki meri »uporablja« babice in dedke. Tako v Grčiji, Italiji, Španiji, Avstriji itd. V Sloveniji od 30 % do 42 % starejših varuje vnuke. V Ruski federaciji je sramota, če starši z majhnim otrokom vstopijo v trgovino, ker to pomeni, da so otrokove babice ničvredne. Toda »varstveni familiarizem«, kot temu pravimo, nastopa tam, kjer ni druge družbene možnosti. Razen tega se postavlja vprašanje, kdo podpira koga v oblikah medgeneracijskega sobivanja. V Evropski uniji 60 % starejših, ki živijo skupaj z mladimi, skrbi za mlade in jih podpira. To počne tudi 41 % starejših, ki živijo sami. Starejši namreč ostanejo starši tudi svojim odraslim otrokom in tako podpirajo tudi njih. Starejši niso prejemniki pomoči, kot zmotno mislimo, razen v visoki starosti nad 80 let in to le kratek čas, v povprečju dve ali tri leta.

Napovedujemo, vabimo

Vpis v novo študijsko leto 2016/2017

Potekal bo od 29. avgusta do 16. septembra 2016 oziroma do zapolnitve prostih mest v študijskih skupinah. Vpišete se osebno na sedežu Univerze za tretje življenjsko obdobje, Poljanska cesta 6, vsako delovno dopoldne med 9.00 in 12.00 uro, izjemoma tudi popoldne do 16.00 ure. Vpis po spletu zaradi narave delovanja UTŽO ni mogoč.

Več: <http://www.utzo.si/utzo-ljubljana/vpis/>

Širimo obzorja, združujemo ljudi
Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net